

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **A. A.**, zastoupeného JUDr. Petrem Navráilem, advokátem, se sídlem Joštova 4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2013, č. j. OAM-212/ZA-ZA06-P05-2012, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 9. 2014, č. j. 32 Az 7/2014 – 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, státní příslušník Turecké republiky s kurdskou národností, vyznávající islám a sympatizující s tureckou stranou BDP (Strana demokracie a míru), vycestoval ze své vlasti dne 20. 7. 2012, neboť nechtěl v zemi, ve které je dle svých slov utlačován, sloužit v armádě, používat zbraně a zabíjet. Kromě toho nebyl spokojen s tureckou politikou a s ozbrojenými konflikty v zemi. O udělení mezinárodní ochrany dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), požádal „*kvůli povinné vojenské službě, utlačování Kurdů a nedostatku lidských práv*“.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 12. 2013, č. j. OAM-212/ZA-ZA06-PO5-2012, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu (dále jen „napadené rozhodnutí“). Konstatoval, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobce mohl pociťovat odůvodněnou

obavu z pronásledování pro svou rasu, pohlaví, náboženství, národnost, příslušnost k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do země původu. Odmítnutí nástupu na povinnou vojenskou službu nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Poukázal na zprávy, podle nichž Turecká republika (mimo jiné v souvislosti se svým statutem kandidátské země Evropské unie) zavedla řadu reforem v oblasti lidských práv týkajících se i kurdské kultury, jazyka, vzdělávání a vysílání.

[3] Žalobu podanou proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 29. 9. 2014, č. j. 32 Az 7/2014 – 41 (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“), zamítl. Žalobní námitky byly dle krajského soudu uplatněny v obecné rovině bez konkrétního odůvodnění ve vztahu k žalobci samému; žalobcova tvrzení týkající se jeho členství v politické straně krajský soud neshledal věrohodnými, neboť žalobce svá vyjádření během správního řízení měnil a členství ani nijak neprokázal, ačkoliv přislíbil zaslání svého členského průkazu. O utlačování Kurdů a nedostatku lidských práv v Turecku žalobce taktéž hovořil pouze obecně, konkrétní skutečnosti týkající se diskriminace jeho osoby z důvodu národnosti neuvedl. Krajský soud konstatoval, že žalobce neprokázal důvodnost své obavy ze zatčení pro nenastoupení vojenské služby a nepodložil své tvrzení, že je proti němu v jeho vlasti z tohoto důvodu vedeno trestní stíhání. Krajský soud dále uvedl, že branná povinnost je legitimní i podle mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, a že za vyhýbání se vojenské službě hrozí v Turecku podmíněný trest nebo finanční pokuta. Hrozba takového trestu přitom nemůže odůvodnit udělení mezinárodní ochrany v jiné zemi. Krajský soud taktéž podotkl, že dle informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 6. 8. 2013 nejsou známy konkrétní případy znevýhodnění nebo diskriminace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po jejich návratu do Turecka ani nejsou známy případy z poslední doby, kdy by byli turečtí občané po návratu do vlasti mučeni nebo by s nimi bylo špatně zacházeno z důvodu jejich politických aktivit předcházejících emigraci.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž se neztotožnil s právním posouzením krajského soudu, podle něhož stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ani v podobě ochrany doplňkové. Stěžovatel nesouhlasil s tím, že mu v případě návratu do vlasti nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu (reálně hrozící postih za vyhýbání se vojenské službě není dost závažný a za žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany není žádný). Takový závěr nemá oporu v provedených a shromážděných důkazech.

[5] Stěžovatel dále brojil proti postupu a právním názorům žalovaného. Tvrdil, že v průběhu správního řízení velmi podrobně vyličil svou politickou angažovanost v hnutích podporujících práva kurdské menšiny a prokázal svou příslušnost k politické straně BDP. Žalovaný se tak měl pečlivě zabývat otázkou, jak je v současnosti zacházeno se členy a sympatizanty BDP. Ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Nizozemska totiž vyplývá, že členové a sympatizanti BDP dlouhodobě čelili represí ze strany vládních úřadů a byli bezdůvodně zatýkáni a vězněni. Odůvodnění napadeného rozhodnutí však hodnocení,

pokračování

zda k postihům členů BDP nedochází vůbec nebo zda k němu dochází jen v ojedinělých případech, neobsahuje. Stěžovatel se dále domníval, že v rámci správního řízení nebyly shromážděny podklady pro jednoznačný závěr o tom, jakým způsobem turecké úřady nakládají s navracenými žadateli o azyl, mezi nimiž tvoří odpírači vojenské služby kurdského původu svébytnou skupinu. Stěžovatel měl za to, že následkem jeho navrácení nebude jen eventuelní nucené nastoupení výkonu vojenské služby, ale reálně existuje i možnost jeho potrestání za odepření nástupu a emigraci. Ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Nizozemska přitom plyne, že osoby spojované s kurdskými radikálními politickými uskupeními, jako jsou PKK a KCK, čelí tvrdým postihům a represím ze strany státní správy.

[6] V reakci na stěžovatelovu kasační stížnost žalovaný konstatoval, že ve svém postupu ani v postupu krajského soudu nespátřuje žádná pochybení. Uvedl, že se krajský soud námitkami, jak byly vzneseny v žalobě, řádně zabýval. Poznamenal, že námitky související se stěžovatelovým členstvím v BDP a s výkonem vojenské služby jsou bezpředmětné, neboť nebyly obsahem žaloby. Jelikož žádné orgány v České republice neposkytují tureckým orgánům informace o tom, kdo v České republice požádal o udělení mezinárodní ochrany, jsou stěžovatelovy obavy v tomto směru neopodstatněné. Taktéž poukázal na to, že stěžovatel ve správním řízení nenavrhoval doplnění podkladů a vyjádřil přesvědčení, že všechny potřebné podklady pro vydání rozhodnutí byly shromážděny. Námitkami, jež směřují proti rozhodnutí správního orgánu, by se Nejvyšší správní soud neměl zabývat.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas [§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], oprávněnou osobou (§ 102 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud nicméně konstatuje, že převážná část kasačních námitek je polemikou se závěry žalovaného. Kasační stížnost je ovšem mimořádným oprávněným prostředkem proti rozhodnutí krajského soudu a tedy i stížní námitky, jimiž se Nejvyšší správní soud zabývá (§ 103 odst. 1 s. ř. s.), se odvíjejí vždy od tvrzeného pochybení krajského soudu. Jsou-li v kasační stížnosti namítány vady řízení před správním orgánem, musí se jednat vždy o vady, které byly namítány před krajským soudem nebo ke kterým byl tento soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti. I tato námitka je tak uplatňována primárně proti rozhodnutí krajského soudu, nikoliv přímo proti rozhodnutí správního orgánu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2009, č. j. 7 Azs 47/2009 – 96, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud se tudíž nemůže zabývat kasační stížností v rozsahu, v němž stěžovatel polemizuje se správním orgánem, aniž by bylo zřejmé, v čem spatřuje pochybení krajského soudu (viz stěžovatelovy námitky uvedené v odstavci [5] tohoto rozsudku). Některé námitky směřující svým obsahem proti napadenému rozhodnutí žalovaného navíc nebyly uplatněny v řízení před krajským soudem, ač je stěžovatel uplatnit mohl, a proto jsou takové námitky podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelné.

[9] Kasační stížnost obsahuje i námitku, v níž je vytykáno pochybení krajského soudu, avšak ve vztahu k této námitce neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost přijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku odůvodnění svého usnesení připojuje.

[10] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, z něhož mimo jiné plyne, že „[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“ O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[11] Stěžovatel rozporoval závěr krajského soudu o tom, že nejsou dány předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť ten nemá oporu v provedených a shromážděných důkazech. Stěžovatel tuto námitku formuloval velmi obecně, k samotnému důvodu přijatelnosti jeho kasační stížnosti netvrdil žádné skutečnosti a taktéž neuvedl, v čem spatřuje konkrétní pochybení krajského soudu dosahující intenzity vyžadované judikaturou zdejšího soudu. Nejvyšší správní soud se tak mohl otázkou přijatelnosti zabývat pouze ve všeobecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

pokračování

[12] Nejvyšší správní soud nejprve podotýká, že se otázkou odpíračů vojenské služby kurdské národnosti v Turecku, kteří sympatizují s politickou stranou BDP, i jejich případným trestáním v zemi původu již zabýval (srov. usnesení ze dne 15. 4. 2015, č. j. 3 Azs 7/2015 – 31). Zdejší soud se taktéž podrobně vyjádřil k důvodům pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (viz např. rozsudek ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 – 46) i k podkladům relevantním pro azylové řízení (viz rozsudky ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 139, ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71, nebo ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 – 46). V nyní posuzovaném případě shledal Nejvyšší správní soud argumentaci krajského soudu i žalovaného v souladu s citovanou judikaturou a rovněž nezjistil žádné zásadní pochybení krajského soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2015

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu